

Vereniging van
Senioren-
Ambtenaren van de gemeente
's-Gravenhage

JOURNAAL

V
S
A
G

juni 2022
jaargang 45

Voorzitter:

L.G.J. Draisma
070 - 358 90 51
leo.draisma@gmail.com

Secretaris:

Mevrouw H.L. Loke
070 - 366 96 70
h.l.loke@hotmail.com

**Penningmeester/
ledenadministratie:**

E.F.H. de Kleijn
070 - 354 46 22
penningmvsag@outlook.com

**Plaatsvervangend
penningmeester**

P. Grimme
070 - 399 15 59
pgrimme@planet.nl

Bestuurslid

C. Kloet
06 - 29 52 00 16
fleury@hetnet.nl

Bestuurslid:

Mevr. C. Bult
06 -315 61 660
cobi.b@casema.nl

E-mail bestuur:

vsag@denhaag.nl

Postadres:

Zuidlarenstraat 57
kamer 1.09
2545 VP Den Haag

Bankrekening:

NL95 INGB
0003 9305 93

t.n.v. Penn. ver. v.
Senioren Ambt. Gem.
's-Gravenhage

Website:

<https://www.vsag.nl>

Beste VSAG- ers

In de maand mei die achter ons ligt was er bij de VSAG weer veel te doen, zoals de zeer geslaagde wandeling door het oude centrum van Voorburg. Het was toch wel verrassend hoeveel historische

wetenswaardigheden de twee gidsen ons wisten te vertellen.

Stadswandelingen doen het altijd goed bij de VSAG. Daarom denken we voor het najaar aan een wandeling door Leiden met z'n nauwe steegjes, authentieke hofjes, grachten en monumentale panden.

Mei is ook de maand van de asperges. Het telen en oogsten is een bijzonder proces waarvan we na ons bezoek aan het museum De Locht in het Limburgse Melderslo veel meer weten.

Vanouds staat mei in het teken van de Tweede Wereldoorlog. Na twee jaar konden we op het Trekvlietplein weer de ambtenaren van de gemeente herdenken, die door het oorlogsgeweld om het leven zijn gekomen.

In het verlengde daarvan brachten we een bezoek aan het Oranjehotel in het Huis van Bewaring in Scheveningen. Het maakte met de Doodencel 601, de teksten op de muren en de persoonlijke bezittingen van de gevangenen veel indruk.

Juni wordt ook een drukke maand. Om te beginnen gaan we als de regen geen spelbreker is op zaterdag 11 juni weer fietsen.

Op dinsdag 21 juni horen we voor de tweede keer in het Infopunt Scheveningen naast de pier hoe de vernieuwde Noordboulevard tot stand is gekomen. Tijdens een wandeling daarna kunnen we het met eigen ogen zien.

Daarna rijden we met het boulevardtreintje naar de Campus@Sea bij de haven. Daar horen we hoe visliefhebbers worden aangemoedigd Noordzeevis uit Scheveningen te eten en hoe restaurants en strandtenten worden gestimuleerd Noordzeevis meer en in een grotere variatie op de menukaart te zetten.

Proeven hoort daar natuurlijk bij. Vandaar dat we een portie warme kibbeling krijgen van Ben de Lange. Als eerste visdetaillist sloot hij zich aan bij de Stichting 'Noordzeevis uit Scheveningen', want volgens hem is vis uit de Noordzee het mooiste dat er is.

Een ander, veel minder bekend, product uit de Noordzee is zeewier. Over hoe dat in zee wordt geteeld en wat je ermee kunt doen krijgen we ook een toelichting. Net als de eerste keer, toen niet iedereen die zich had aangemeld mee kon, is de belangstelling erg groot. Aanmelden kan helaas niet meer.

Dat geldt niet voor het bezoek een week eerder, op dinsdag 14 juni, aan Binckhorst. Dit weinig aantrekkelijke en grauwe industriegebied wordt getransformeerd in een plek met groen, waar het niet alleen leuk is om te werken, maar ook om er te wonen en te recreëren.

We gaan er niet op eigen gelegenheid met de bus, tram of fiets naar toe, maar vanaf de Dunne Bierkade in Den Haag met de boot. We dachten dat één boot genoeg zou zijn, maar de belangstelling is zo groot dat we met twee boten naar de Caballero fabriek in Binckhorst varen. Er is nog maar een zeer beperkt aantal plaatsen vrij.

Beste VSAG-ers, wacht niet met aanmelden. Voorkom letterlijk en figuurlijk de boot te missen!

Leo Draisma

voorzitter

Ook tweede boot voor bezoek aan Binckhorst is bijna vol

Het bezoek aan de Binckhorst op dinsdag 14 juni is bijna volgeboekt. De belangstelling is zo groot dat voor de vaartocht van het centrum naar de Binckhorst een tweede boot nodig is en die is ook bijna vol. Leden kunnen zich nog aanmelden, maar moeten rekening houden met de mogelijkheid dat ze niet mee kunnen doordat het maximum aantal deelnemers is bereikt. Als dat veel leden betreft kan een herhaling van het bezoek worden overwogen, zoals dat ook met het bezoek aan Scheveningen op 21 juni het geval is.

In de vroegere Laurensfabriek wordt een toelichting gegeven op de plannen van de gemeente om dit voormalige bedrijventerrein om te vormen tot een stedelijk en waterrijk gebied waar het aantrekkelijk is om te werken en te wonen. De drie havens spelen hierin een grote rol. Zo komen er in de Trekvlizzone en rond de Binckhaven 1.200 nieuwe woningen. In totaal worden 5.000 woningen gebouwd.

Bij de ontwikkelingen blijft het robuuste karakter van Binckhorst behouden en krijgt het industrieel erfgoed waar mogelijk een nieuwe bestemming. Een voorbeeld hiervan zijn de kluswoningen in het Junoblok, waarvan een groot deel door de toekomstige bewoners zelf wordt ontwikkeld. Ook de buitenruimte wordt aangepakt door de herinrichting van de kades en het planten van bomen en groen.

De Rotterdamsebaan, die van de A4 en de A13 naar de Binckhorstlaan loopt, maakt van Binckhorst een toplocatie als woon-werkgebied. Belangrijk zijn ook de horecavestigingen waar onder andere typisch Haags bier wordt gebrouwen en geschonken. Begraafplaats Sint Barbara en het 17e-eeuwse kasteel De Binckhorst vormen groene plekken in de wijk.

Lunch

De twee boten van De Ooievaart vertrekken om 12.00 uur vanaf de Dunne Bierkade 18 b in Den Haag naar de Caballero fabriek in Binckhorst. Aan boord is er een lunch met broodjes.

Anita Verwoest, gebiedsregisseur Laak van de gemeente Den Haag, geeft om 13.00 uur in de Caballero fabriek een toelichting op de plannen voor de Binckhorst.

Daarna houdt Toon Buddingh een praatje over de voormalige sigarettenfabriek van Laurens, waar voor de Nederlandse roker de eerste filtersigaret werd gemaakt en vanaf vlak na de oorlog de bekende Caballero sigaret. Daarna geeft hij een rondleiding in de uit 1953 daterende fabriek, die op veel plekken in de originele staat is teruggebracht en plaats biedt aan meer dan 100 ondernemingen in de creatieve en innovatieve sector. Toon Buddingh speelde een belangrijke ondersteunende rol bij de start ups van kleine ICT-bedrijven.

Om 15.00 uur wordt de dag met een hapje en een drankje afgesloten in restaurant Loetje in het nog zeer herkenbare ketelhuis van de Caballero fabriek. Om 16.00 uur wordt teruggevoerd naar de Dunne Bierkade.

Deelname kost € 25,00. Dit bedrag moet worden overgemaakt naar NL74INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van Binckhorst.

Wandeling door het historische centrum van Voorburg

Voorburg ademt verrassend veel historie. Gegoede burgers hadden er hun buitenverblijf. Constantijn Huygens liet er zijn lusthof 'Hofwijck' bouwen, Prinses Marianne woonde vanaf 1849 op de buitenplaats Rusthof, in huize Vreugd en Rust werd de staatsman Groen van Prinsterer geboren en Spinoza woonde er in een bescheiden woning. Middelpunt is de uit 1200 daterende Oude Kerk.

Leden van de VSAG maakten op dinsdagmiddag 19 april met twee gidsen van museum Huygens Swaensteyn een wandeling door het oude centrum van Voorburg, dat in de tweede en de derde eeuw, Forum Hadriani, een Romeinse nederzetting was.

De wandeling van de 18 deelnemers met de gidsen Marian en Kees begon bij het eerste monument in de Herenstraat, Swaansteyn. De Herenstraat ligt op een voorde, een oorspronkelijke strandwal.

Zwaan

Swaansteyn was vroeger een herberg. De zwaan op de gevel staat voor lichtzinnigheid. De gidsen vertelden een anekdote over een liefdesgeschiedenis en een moord die daar gepleegd zou zijn.

Vervolgens werd in de Herenstraat stilgestaan bij de

Oude Kerk, die in het jaar 800 een houten kapelletje zou zijn geweest. Voor mannen en vrouwen waren er aparte ingangen. Melaatsen konden door een opening de dienst buiten volgen. Later werd er een grafkapel bij gebouwd. In de graven werden in het begin van de vorige eeuw mummies ontdekt. De gedachte achter het mummificeren was de verwachte terugkomst van Christus.

Daarna werd naar het oude gemeentehuis gelopen. Het pand werd in 1881 gebouwd door architect De Zwart en bekostigd door Prinses Marianne, de jongste dochter van Koning Willem I. De plaquette aan de gevel is aangeboden door bewoners van het Bezuidenhout als dank voor de opvang door Voorburg na het bombardement op de wijk in 1945.

Het volgende pand waaraan aandacht werd besteed was het Van

Leeuwenhuis. Het statige pand met een rechte kroonlijst en een fraaie empire ingang is een rijksmonument. Het staat ook bekend als het breedste woonhuis in Voorburg. Een burgemeester en twee gemeentesecretarissen hebben er onder andere gewoond. Nu is er een gezondheidscentrum gevestigd.

Bewaarschool

Aan het einde van de Herenstraat waar vroeger het uit 1445 daterende Huys ten Dom stond, staat nu het 'witte paleisje', waarin ooit de eerste bewaarschool van Nederland was gevestigd. De school was vernoemd naar

Koningin Sophia, de echtgenote van Koning Willem III, die op 6 juli 1853 de eerste steen legde. Door de invoering van de wet op het basisonderwijs werd de bewaarschool in 1986 opgeheven.

De wandeling ging verder naar het voormalig landgoed met villa Vreugd en Rust, het ouderlijk huis van de politicus Guillaume Groen van Prinsterer. Ooit was het een gerenommeerd restaurant met een Michelinster van Henk Savelberg.

De buitenplaats Sionslust werd tussen 1705 en 1724 bewoond door de arts Hendrik van Deventer, die er een drukkerij had voor zijn medische en godsdienstige geschriften en een leerlooierij voor het maken van orthopedische hulpmiddelen. In 1988 is het voormalige park bebouwd met aanleunwoningen. Op de buitenplaats Hoekvliet dronk men thee en deed men spelletjes en probeerde men vooral indruk te maken op de gasten. Later kwam er een parfumeriefabriekje in dat 'Eau de Voorburg' produceerde. Eén flesje parfum staat in het Voorburgs museum. Het oorspronkelijke buitenhuis Middendorp werd in 1869 gesloopt. Er kwam een nieuw huis in neoclassicistische stijl voor terug. Het is nu in gebruik als kantoor.

Spoken

Via het huis waar Spinoza heeft gewoond eindigde de wandeling bij de buitenplaats 'In de Wereldt is veel Gevaer'. Die naam ontstond door het gerammel aan de luiken en de gierende wind door kieren van het oorspronkelijke boerenhuis. Volgens een anekdote sprak de eigenaar met spoken. Later kwam er een nieuw herenhuis, waarin ook een kosthuis en een wasserij werden gevestigd.

De wandeling werd besloten met een drankje in de zon bij restaurant The River aan de Vliet.

Marianne, de kunstzinnige Prinses uit Voorburg

Tijdens de wandeling werd ook een kijkje genomen bij de voormalige oranjerie van buitenplaats Rusthof Onder de Linden aan het Oosteinde. Prinses Marianne kocht de buitenplaats in 1848 en woonde er tot haar dood in 1883.

De buitenplaats was toen veel groter met behalve de oranjerie ook een hoofdhuis en een koetshuis met stallen. In 1911 werden het huis en de bijgebouwen gesloopt. Alleen de oranjerie bleef staan.

Het huwelijk van Prinses Marianne met haar neef Albrecht van Pruisen met wie ze vijf kinderen kreeg, strandde in 1844. Haar grote liefde was lakei Johannes van Rossem, die behalve haar secretaris en bibliothecaris ook haar minnaar was. Ze bleven 28 jaar, tot zijn dood, bij elkaar. Het museum Huygens Swaensteyn heeft een kamer met persoonlijke bezittingen en schilderijen uit haar beroemde kunstcollectie.

Prinses Marianne steunde goede doelen zoals de Oude Kerk, waar ze haar eigen bank had. Ze schonk de kerk een nieuw orgel omdat het oude, uit 1806 daterende orgel door achterstallig onderhoud te slecht was geworden.

Burgemeester bij herdenking ambtenaren op Trekvlietplein:

“Wij mogen gelukkig in vrede en vrijheid leven, denken en werken”

“Wij gedenken alle omgekomen ambtenaren van de gemeente en hun naasten met eerbied in het besef

hoe gelukkig we mogen zijn dat we hier en nu in vrede en vrijheid mogen leven, denken en werken.”

Dat zei burgemeester Jan van Zanen van Den Haag op dinsdag 4 mei tijdens de druk bezochte herdenking op het Trekvlietplein van de ambtenaren van de gemeente, die in de Tweede Wereldoorlog door oorlogsgeweld om het leven zijn gekomen.

De herdenking werd geopend door Gert Jan Aleman. Hij deed dit voor de dertiende keer, iets wat hem elke keer weer raakt en dit jaar extra door de beelden uit Oekraïne. “Die doen je beseffen dat leven in vrijheid een groot voorrecht is dat we nooit als vanzelfsprekend mogen beschouwen.”

Burgemeester Van Zanen noemde deze 4 mei anders dan andere keren. "Met de verschrikkelijke beelden van de oorlog in Oekraïne en de verhalen van de getraumatiseerde vluchtelingen lijkt de Tweede Wereldoorlog in Nederland ineens minder lang geleden."

Verhalen

Hij wees erop dat, net als veel Oekraïense steden nu, Den Haag in 1945 een geschonden stad was, letterlijk en figuurlijk een kaalgeslagen plek. "De sporen van die tijd zijn 77 jaar later nog altijd herkenbaar, mits je het verhaal erachter weet. Het verhaal van Den Haag dat in 5 jaar tijd ruim 15.000 inwoners verloor, het verhaal hoe de Joodse gemeenschap, de Sinti en de Roma nagenoeg werden uitgemoord, het verhaal hoe mensen leden onder oorlogsgeweld en onderdrukking en het verhaal hoe dappere vrouwen en mannen in verzet kwamen."

Omdat er steeds minder ooggetuigen over zijn moeten volgens de burgemeester de oorlogsverhalen die de slachtoffers een gezicht geven, levend worden gehouden. "Daarom staan we stil bij de gemeenteambtenaren die omkwamen, 79 vrouwen en mannen. Mensen van alle leeftijden en van alle achtergrond."

In dit verband noemde de burgemeester Johanna Bruins van de Crisis- en distributiedienst. Bij het bombardement op het Bezuidenhout op 3 maart 1945 kwam ze om het leven, 21 jaar oud.

Willem Hertly van het Gemeentelijk Elektriciteitsbedrijf sloot zich aan bij het verzet en verborg wapens in één van de magazijnen van het electriciteitsbedrijf. In de zomer van 1942 werd de hij opgepakt en op 29 juli 1943 wegens spionage, sabotage en wapenbezit op de Leusderheide op 52 jarige leeftijd gefusilleerd.

Theo Cassutto werd bij de Dienst Maatschappelijk Hulpbetoon ontslagen omdat hij joods was. Na een gang langs verschillende concentratiekampen kwam hij in Dachau terecht waar hij op 6 februari 1945 op 41 jarige leeftijd overleed. Zijn vrouw en zijn zoontje van 3 jaar waren een paar maanden eerder in Auschwitz vergast. "Drie namen van drie collega's van wie de levens voortijdig werden beëindigd", zo besloot de burgemeester zijn toespraak.

Littekens

Norbert van de Kamp van Netbeheerder Stedin stond met name stil bij de omgekomen medewerkers van het Gemeentelijk Energiebedrijf en het Gasbedrijf. Zijn vader zat als jongen in een Jappenkamp.

"Thuis sprak hij daar niet over, maar de oorlog was voor hem niet afgelopen. Innerlijk schreeuwde hij het uit. De pijn zat er tot zijn overlijden. Mensen zoals hij droegen enorme littekens met zich mee."

Hij citeerde Jules Schellevis, Nederlander van Joodse komaf die zeven vernietigingskampen overleefde: "Welk normaal mens had dit kunnen bedenken? Hoe kon de wereld toestaan dat wij, rechtschapen burgers van Nederland, als uitschot werden behandeld en weggevoerd?"

Arjan Baars, directeur van de Haagse Milieuservices, had 'alles van waarde is weerloos' als thema van zijn toespraak. Lucebert schreef dit in zijn gedicht 'De zeer oude zingt'. "Dit is vooral een verwijzing naar wat klein en kwetsbaar is. De oorlog in Oekraïne herinnert er voor de zoveelste keer aan hoe fragiel, kostbaar en waardevol vrijheid is. De ambtenaren die de oorlog door terreurbewind niet overleefden verloren hun leven, het meest waardevolle dat ze bezaten."

Waarde

Baars noemde het teleurstellend dat de wereld de grote les van de Tweede Wereldoorlog nauwelijks ter harte heeft genomen. "Het herdenken van onze gevallen collega's wijst ons op de waarde van de vrijheid. Keer op keer. De schoonheid van de waarde vrij te leven is, hoe weerloos ook, ongekend. Hun dood, hoe zinloos ook, is niet voor niets geweest."

Nadat een trompettist het Signaal Taptoe had gespeeld werden staande twee minuten stilte in acht genomen, gevolgd door het zingen van het Wilhelmus.

Vervolgens werden kransen gelegd door onder andere

burgemeester Jan van Zanen en gemeentesecretaris Ilma Merx.

Ambtenaar Kreukniet na 78 jaar geïdentificeerd

Gert Jan Aleman en burgemeester Van Zanen stonden in hun toespraak stil bij de in de Tweede Wereldoorlog omgekomen ambtenaar Cornelis Pieter Kreukniet, van wie nabestaanden aanwezig waren. Kreukniet werd op 17 juni 1894 geboren in Stokkum. Een jaar later verhuisden zijn ouders naar Den Haag. Op 15 oktober 1924 trouwde hij met Hendrika Cornelia Leonarda Nijs in Den Haag, waar hij als adjunct-kassier bij Gemeentewerken in dienst was.

Hij werd op 8 oktober 1944 wegens het verspreiden van het ondergrondse verzetskrant 'Ons Ochtendblad' bij Gemeentewerken gearresteerd en opgesloten in het Oranjehotel in Scheveningen. Tijdens de verhoren liet hij geen namen los. Twintig dagen later overleed hij op 50-jarige leeftijd. Zijn stoffelijk overschot werd in maart 1947 opgegraven uit een anoniem groepsgraf van negen personen op de Waalsdorpervlakte. Het militaire identificatiecentrum in Leusden kon het niet identificeren en werd het als 'onbekende Nederlander' begraven op de algemene begraafplaats Rusthof in Leusden. In 2012 werd het stoffelijk overschot overgebracht naar het Nationale Ereveld Loenen.

Door DNA-onderzoek kwam aan het licht dat het om Kreukniet ging en dat hij niet, zoals steeds was aangenomen, aan longontsteking en pleuritisch was overleden, maar door de Duitsers was gefusilleerd.

“Wij waren achttien in getal, geen zal den avond zien”

Een cel is maar twee meter lang,
en nauw twee meter breed,
wel kleiner nog is het stuk grond,
dat ik nu nog niet weet,
maar waar ik naamloos rusten zal,
mijn makkers bovendien,
wij waren achttien in getal,
geen zal den avond zien.

Een groot aantal leden van de VSAG werd op vrijdagmiddag 6 mei tijdens hun indrukwekkend bezoek aan het Oranjehotel en de Doodencel 601 in de Scheveningse gevangenis geconfronteerd met deze tekst. Het is het eerste gedeelte van 'Het lied der achttien doden', dat Jan Campert in 1943 schreef.

Op 3 maart 1941 werden vijftien leden van de Geuzengroep en drie februaristakers op de Waalsdorpervlakte gefusilleerd. Campert schreef het gedicht vanuit het perspectief van een van de achttien doden aan de vooravond van diens executie. Campert was in 1942 gearresteerd omdat hij Joden had geholpen. In het concentratiekamp Neuengamme, overleed hij in januari 1943.

Het bezoek aan het Oranjehotel van de 40 deelnemers die in twee groepen werden verdeeld, begon met een introductie door een medewerker en de vertoning van een film.

Daarin vertellen overlevenden over hun gevangenschap in het Oranjehotel, in de Tweede Wereldoorlog de bijnaam van de Polizeigefängnis in het Huis van Bewaring in Scheveningen. Tussen 1940 en 1945 zaten er ruim 25.000 mensen gevangen, onder andere wegens verzet of het helpen van onderduikers, maar ook joden, jehova's, dieven, zwarthandelaren, militairen, ambtenaren, politici, geestelijken en zelfs kinderen. De verhalen worden geïllustreerd aan de hand van documenten, foto's, interviews en films.

De vaste tentoonstelling in de voormalige dienstvertrekken en enkele cellen geeft een beeld van het gevangenisleven, de bezetters, het verzet, de ontwrichting binnen families en de naoorlogse omgang met het verleden. Tijdens een audiotour hoorden de deelnemers eveneens persoonlijke verhalen, gebaseerd op brieven, dagboeken en memoires. Ook zagen ze in het hart van het cellencomplex de dodencellen op de D-gang. Gevangenen die ter dood waren veroordeeld, brachten hier hun laatste nacht door. Doodencel 601 is in de oorspronkelijke staat bewaard gebleven met op de muren de originele inscripties van de gevangenen.

Via het kleine poortje naast de grote poort aan de Van Alkemadelaan verlieten de ter dood veroordeelde gevangenen het Oranjehotel. Met een vrachtwagen werden ze naar de nabijgelegen Waalsdorpervlakte gebracht, waar ze werden gefusilleerd. Vier originele

houten fusilladekruizen zijn op de vaste tentoonstelling te zien.

Kier

Aan de buitenmuur staat op een plaquette een versregel van oud-gevangene Anthonie Donker: 'Gedenk hun laatste gang door deze poort. Hun leven voor vrijheid en voor recht gegeven. Zet hun strijd voort'. Sinds de opening van het Nationaal Monument Oranjehotel in september 2019 staat de grote poort altijd op een kier. Daardoor is er zicht van buiten naar binnen en van binnen naar buiten.

Het bezoek aan het Oranjehotel dat op de deelnemers veel indruk maakte, werd met een drankje afgesloten. Daarbij werden ervaringen uitgewisseld, onder andere aan de hand van tekeningen, borduurwerk en andere persoonlijke artikelen van gevangenen die ze tijdens hun audiotour hadden gezien.

Personalia

Nieuwe leden/vrienden:

dhr. T. Verwijs
mevr. M.G.P. Verwijs-Keijzer
mevr. R.S. Vrutaal
mevr. J.E. Hartog
dhr. W.L. van Bogerijen
dhr. R.G. Wekker
dhr. A. van Holsteijn
dhr. M.L.B. Groosman
mevr. R.F. Groosman-Everts
mevr. P.P. Laurier

Overleden

dhr. E.A.H. van der Wijk

Agenda

9/6: bestuursvergadering, 10.00 uur, ruimte VSAG in Zuid57
11/6: fietstocht, 10.00 uur, cafétaria Kwalitaria tegenover
winkelcentrum De Savornin Lohmanplein
14/6: bezoek aan Binckhorst, 12.00 uur, de Ooievaart, Dunne Bierkade
18 b
21/6: bezoek aan Scheveningen, 13.00 uur, Infopunt Scheveningen
naast de pier

Mooie fietstocht naar Maassluis met ook nog prachtig weer

**De fietstocht op zaterdag
14 mei naar Maassluis viel
bij de 10 deelnemers in de
smaak. Het was een
mooie rit van 45
kilometer onder ideale
weersomstandigheden.**

Zoals gebruikelijk werd
gestart bij cafetaria
Kwalitaria tegenover het
winkelcentrum aan het De
Savornin Lohmanplein.

Via de Laan van Meerdervoort
en het park Ockenburgh werd
naar de korenmolen De Vier
Winden uit 1882 van Monster
gefietst. Vandaar ging het
naar Naaldwijk en langs de
dijk van Naaldwijk naar
Maassluis.

Na de koffiepauze op een
terras in het historische
centrum werd door de polder
naar Schipluiden gefietst.

Jammer genoeg stond er bij de boerderijwinkel van kaas- en zuivelboerderij Van Winden een lange rij waardoor van het kopen van kaas werd afgezien en werd doorgereden naar restaurant Op Hodenpijl in Schipluiden voor een tweede consumptie. Via Den Hoorn en Rijswijk werd terug naar Den Haag gefietst.

Natuur

De fietstocht van zaterdag 11 juni gaat via allerlei bosjes en parken om Den Haag heen.

Zoals gebruikelijk wordt om 10.00 uur vertrokken bij cafetaria Kwalitaria

tegenover het winkelcentrum aan het De Savornin Lohmanplein.

Vervolgens wordt door een aantal duin- en natuurgebieden gefietst zoals de Bosjes van Pex, de Bosjes van Poot, het Scheveningse Bos, park Clingendael en het Haagse Bos. Daarna gaat het via Voorburg, langs de Vliet en Rijswijk terug naar het beginpunt.

Bij twijfel of de fietstocht gezien de weersomstandigheden doorgaat kan worden gebeld met Cobi Bult, tel. 06 – 315 616 60.

Uit de
archieven
van ambtelijk
Den Haag

“De wethouder begon te eten
met de lepel voor het toetje”

In 1987 werd Henrik de Groot chef van het kabinet van de burgemeester van Den Haag. Eerst aarzelde hij, want hij was adjunct-directeur van de Koninklijke Schouwburg en wilde liever een eigen theater. "Maar iemand zei dat politiek net theater is en dat ze bij de gemeente een souffleur als ik best konden gebruiken." In die ambtelijke functie op het stadhuis organiseerde hij allerlei nationale en internationale ontvangsten en bijeenkomsten. "Organiseren vond ik op school al leuk. Mensen en meningen bij elkaar brengen en er dan wat moois van maken. Dat heb ik mijn hele leven gedaan", zei hij in Elsevier Weekblad.

Als protocoldeskundige kan Henrik de Groot, nu 75 jaar, het volgens hem niet vaak genoeg zeggen: "Regels maken alles makkelijker. Juist in onze onnadenkende maatschappij, waarin de gelijkheid tussen mensen als het belangrijkste wordt gezien. Met mijn beroepsdeformatie merk ik andermans slechte manieren of lomp gedrag onmiddellijk op. Ik zie alles."

Gebrek

Volgens hem komt gebrek aan kennis over omgangsvormen vaak voor onder de nouveau riche. "Ik heb als chef van het Bureau Kabinet en Protocol van de gemeente wethouders meegemaakt, die op een diner met de lepel voor het toetje begonnen te eten. Het spreekwoord 'Als niet komt tot iet, kent iet zichzelf niet' was op hen duidelijk van toepassing." Intern gaf hij in het Oude Stadhuis aan de Groenmarkt de secretaresses van de leden van het college inzicht in de etiquette.

Henrik de Groot was na zijn ambtelijke loopbaan bij de gemeente vanaf 1996 chef protocol op het ministerie van Binnenlandse Zaken. In 2005 begon hij een eigen bureau in een oude boomgaard bij het plaatsje Kats op Noord-Beveland. Hij geeft regelmatig trainingen aan bestuurders en ambtenaren over protocol en etiquette en deed mee aan het tv-programma 'Dames in de dop', waarin meisjes met ruwe manieren moesten worden omgetoverd in nette dames. Ook was hij regelmatig te zien in het programma 'Blauw Bloed'.

Voorts geeft hij colleges aan Nederlandse en buitenlandse diplomaten op het Instituut Clingendael op het gelijknamige landgoed in Den Haag, een van de grootste internationale diplomatieke opleidingscentra ter wereld. De Groot: "Jonge Pakistaanse en Bengaalse diplomaten bijvoorbeeld zijn van nature beleefd en bescheiden. Hun omgangsvormen zijn gebaseerd op wederzijds respect. Die innerlijke beschaving zijn wij in het Westen al lang kwijt. Wij zijn zo ontzettend gewoon en zo ontzettend gelijk."

Henrik de Groot omschrijft protocol als het vormgeven van bijeenkomsten. "Veel mensen denken dat protocol de dingen moeilijker maakt, maar het is juist de bedoeling alles makkelijker te maken. Ik geef les in zekerheid, probeer mensen te leren hoe hun houding in

bepaalde situaties moet zijn. Vroeger werden vooral mannen zo opgeleid dat ze die houding hadden. Dat gaf zekerheid. Nu zie je vaak dat ze dat niet hebben. Ze staan eindeloos met hun handen in de zakken. Fluiten in de lift. Allemaal onzekerheid. Je kunt ook even goedemorgen zeggen en een praatje maken."

Overboord

De club die dat van huis uit meekrijgt wordt volgens Henrik de Groot steeds kleiner. "Er is geen elite meer. De elite zijn voetballers en hun vrouwen en Bekende Nederlanders. Wat die doen en dragen, daar gaat het om. We leven in een merkenwereld. Vanaf de jaren zestig zijn veel omgangsvormen en protocol overboord gegooid onder het motto: moet kunnen. Dat is gedogen en naar beneden afronden. Per generatie doen we een stap naar beneden. Op een gegeven moment kom je op de bodem en dat merken we nu in de samenleving."

Protocol moet zorgen voor een vlekkeloos verloop van bijeenkomsten, zoals het bezoek in mei 1993 van Michail Gorbatsjov, de voormalige president van de Sovjet-Unie, aan Den Haag. Henrik de Groot moest toen zorgen voor de ontvangst in het Oude Stadhuis

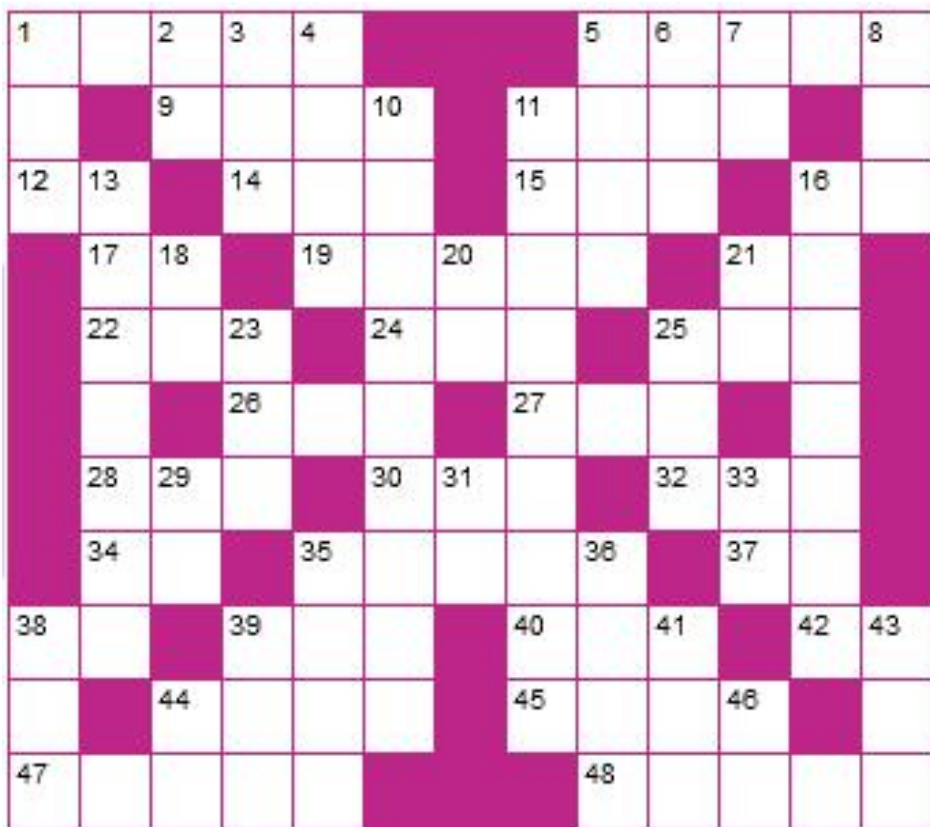
aan de Groenmarkt, waarbij Gorbatsjov, geflankeerd door zijn echtgenote Raisa en burgemeester Havermans, het gastenboek tekende met de pen die Henrik de Groot hem had aangereikt.

Regels

Hoe een evenement goed moet worden voorbereid staat in het boek 'Protocol', dat Henrik de Groot heeft geschreven. Voor een ontmoeting met hooggeplaatste personen, hoe ongedwongen die ook mag zijn, gelden striktere regels dan voor een familiefeestje. Gaat de burgemeester voor of na de bisschop? Wordt de wethouder aan de directie voorgesteld of andersom?

Bij de herdruk van dit boek voegde Henrik de Groot het hoofdstuk 'Proletenprotocol' toe. "Protocollaire regels worden steeds vaker overtreden. Je ziet steeds meer onbehouden gedrag bij politici. Maar ook in het uitgaansleven, op het werk en in de winkel. Steeds meer kom je lomperiken, fielten en schobbejakken tegen. Mijn moeder vond het leuk als we af en toe een tafelspeech hielden. Zo'n opvoeding geeft je een basis van zekerheid. En ik roep altijd: ik geef les in zekerheid."

KRUISWOORDPUZZEL

OMSCHRIJVING

Horizontaal:

1 zich niet bewegen **5** deel van Azië **9** koffiedik **11** eerste hulp bij ongelukken **12** de vroegere Sovjet-Unie **14** voertuig **16** astatium **17** en anderen **19** rivier in Frankrijk **21** horsepower **22** dandy **24** binnenschip **25** op welke manier **26** duur **27** boom **28** Nederlandse vakbond **30** sinus **32** liefkozing van een hond **34** universiteitsbibliotheek **35** groot hert **37** compagnon **38** vicepresident **39** Frans lidwoord **40** mager **42** per persoon **44** verbond **45** olijke kwant **47** niet vol **48** niet groot

Verticaal:

1 commerciële zender **2** anno domini **3** woonschuit **4** roem **5** drank **6** in buitengewone dienst **7** bijzonder onderwijs **8** te zijner tijd **10** ovenschaal **11** bang voor vreemden **13** bekercompetitie (voetbal) **16** deugniet **18** anonieme alcoholisten **20** dwarsmast **21** halt! **23** ten tijde van **25** hogesnelheidslijn **29** nota bene **31** dierengeluid **33** intensive care **35** leuk **36** beschadiging aan een auto **38** vlies op de melk **39** effen **41** gestold vleesnat **43** schrijfgerei **44** universitair docent **46** meer dan goed is

De letters bij de volgende nummers vormen een woord:

14, 32, 6, 19, 2, 3, 5, 10, 27, 21, 11, 15, 20, 1, 40, 29, 45

Stuur de oplossing voor 13 juni naar:

VSAG Zuidlarenstraat 57 2545VP Den Haag

of mail naar vsag@denhaag.nl.

Onder de inzenders van de goede oplossing wordt een prijs van € 10,-- verloot. De oplossing van de puzzel in het Journaal van mei is LENTEBLOESEM. Na loting ging de prijs van € 10,-- naar Paul en Mary Goud uit Pijnacker.

Afdelingen en contactpersonen

Tenzij anders vermeld vinden de activiteiten plaats in de zaal van de VSAG, 1.09, op de eerste etage in Zuid57 aan de Zuidlarenstraat 57.

BILJARTEN

Maandag t/m vrijdag 9.00 - 13.00 uur, 13.00 - 17.00 uur.
Dhr. F.J.M. Kalse, tel. 070 - 394 03 64, frans-bep@ziggo.nl.
Per maand € 7,00

BOWLEN

Dekker, Scheglaan 12, Zoetermeer, vrijdag 14.00 - 16.00 uur.
Dhr. R. Nieuwenkamp, tel. 015 - 369 69 81.
roelnieuwenkamp@kpnplanet.nl.
Dhr. D.H. Ras, 079 - 331 08 77, dirkgretras1@outlook.com.
Per maand € 26,00

BRIDGE

Woensdag 13.00 - 16.00 uur.
Dhr. R. Maring, tel. 06 - 440 240 41, vsag.bridge@outlook.com.
Per maand € 5,00

FIETSEN

Van maart tot en met oktober op de 2e zaterdag van de maand.
Dhr. T. van der Linden, tel. 06 - 387 841 71.
vanderlindenton87@gmail.com

HANDWERKEN

Maandag 13.00 - 16.00 uur.
Mevr. G.G.M. Looijen-den Boer, tel. 070 - 366 03 09.
c.looyen3@kpnplanet.nl
Per maand € 5,00.

KEEP FIT

Stadhuis Spui, woensdag 14.00 - 15.00 uur in groepsverband.
Uitsluitend de deelnemers van deze groep kunnen op een andere dag
of tijd ook individueel fitnesssen.

Dhr. B. van Amstel, tel. 06 - 136 732 19.

amstdijk@ziggo.nl

Per maand € 20,00.

KOERSBAL

Sportcomplex Erasmus, maandag 13.30 - 15.30 uur. o

Dhr. H.Th. Bielefeld, tel. 070 - 345 17 62.

h.t.bielefeld@hetnet.nl

Per maand € 1,50.

SCHILDEREN

Maandag 9.00 - 12.00 uur.

Dhr. J. Vos, tel. 070 - 355 82 81.

strandvos@ziggo.nl

Per maand € 5,45.

YOGA

Dinsdag 10.00 - 11.00 uur.

Mevr. M. Hendriks-Zuidwijk, tel. 070 - 323 94 15.

greethendriks@casema.nl

Per maand € 21,50.

WATERGYM

Escamphof, Escamplaan 57, woensdag 16.15 - 17.00 en 17.00 - 17.45
uur, donderdag 15.00 - 15.45 en 15.45 - 16.30 uur.

Mevr. Y. Heemskerk-Brunings, tel. 06 - 309 003 75.

yvonne.heemskerk.brunings@gmail.com

Per maand € 18,20.

Indien onbestelbaar
s.v.p. retourneren naar:
VSAG
Zuidlarenstraat 57
zaal 1.09
2545 VP Den Haag

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

